

GHID DE ELABORARE A LUCRĂRILOR DE LICENȚĂ ȘI DE DISERTAȚIE LA FACULTATEA DE ADMINISTRAȚIE ȘI AFACERI

Cuprins

Introducere	2
Proiectarea lucrării.....	3
Ce este o lucrare de licență / disertație?	3
Cum alegeți tema lucrării de licență / disertație	3
Întrebarea de cercetare	4
Date și metode	6
Planificarea activității de elaborare a lucrării	8
Elaborarea structurii lucrării	10
Introducerea.....	10
Trecerea în revistă a literaturii de specialitate	11
Secțiunea practică (empirică).....	12
Concluziile	13
Redactarea lucrării	14
Fișarea bibliografiei de specialitate.....	14
Alegerea, utilizarea și citarea surselor	15
Plagiatul – și cum vă păziți de el.....	17
Formatarea lucrării.....	18
Susținerea lucrării	20
Anexa 1: Lucrări privind metodologia științelor socio-umane	21
Anexa 2. Normele de citare în text	22
Anexa 3. Normele de citare la subsol.....	23
Anexa 4. Modelul copertei lucrării de licență / disertație	25
Anexa 5. Modelul primei pagini a lucrării de licență / disertație.....	26

Introducere

Documentul de față constituie un ghid de proiectare și de redactare a lucrării de licență și de disertație destinat studenților Facultății de Administrație și Afaceri (FAA). Ghidul poate fi utilizat și pentru elaborarea altor lucrări solicitate pe parcursul studiilor, susținute la conferințele deschise studenților ș.a.

Documentul este compus din trei părți principale (și câteva anexe):

1. *Proiectarea lucrării*
2. *Elaborarea structurii lucrării*
3. *Redactarea lucrării*

Domeniile administrării afacerilor, științelor administrative și marketingului – cele trei programe principale la FAA – sunt, prin excelență, interdisciplinare. Altfel spus, ceea ce unifică fiecare dintre aceste domenii este un obiect (sau mai multe obiecte) de studiu – studiate însă dintr-o varietate de perspective teoretice. Probabil că fiecare student la Facultatea de Administrație și Afaceri s-a întâlnit până acum cu mai multe dintre următoarele discipline: economie, științe politice, științe juridice (și alte științe normative, precum etica în afaceri sau administrație), sociologie, psihologie, politici publice sau metode de cercetare.

Datorită interdisciplinarității menționate, finalizarea unei lucrări de licență sau de disertație în domeniile de mai sus ridică o serie de provocări specifice:

- Alegerea unei teme de lucrare asociate uneia (sau mai multora) dintre disciplinele amintite.
- Selectarea unei perspective teoretice – din multele posibile – potrivită pentru tema aleasă.
- Eventual, combinarea mai multor perspective din discipline diferite.
- Stabilirea unui tip de discurs corespunzător (de exemplu, normativ, descriptiv, evaluativ) pentru tema și disciplina lucrării.
- Alegerea unei metode – sau a unei combinații de metode – adecvate pentru lucrare.

Date fiind deciziile complexe presupuse de contextul interdisciplinar al studiilor la FAA, ghidul de față pleacă de la premisa că nu există o singură formulă posibilă sau acceptabilă de proiectare și de redactare a unei lucrări de licență sau de disertație. Cu toate acestea, *toate* lucrările trebuie să respecte câteva reguli generale. Acestea fac obiectul secțiunilor următoare.

Proiectarea lucrării

Ce este o lucrare de licență / disertație?

O lucrare de licență sau de disertație este o scriere academică. Termenul „academic” poate să pară intimidant, dar, în acest context, înseamnă câteva lucruri simple:

- Tema lucrării de licență / disertație trebuie abordată dintr-una sau mai multe perspective *teoretice* (cum sunt cele pe care le-ați întâlnit deja ca studenți, în repetate rânduri la cursuri, în manuale, în bibliografii).

Cu alte cuvinte, deși opiniile dvs. „personale” nu sunt descurajate, ele trebuie întotdeauna justificate – argumentate teoretic și practic.

- Lucrarea presupune alegerea și utilizarea unei – sau unor – *metode* de analiză.
- Lucrarea trebuie să se ghideze după o serie de norme de redactare – de structurare, de calitate a surselor, de citare a bibliografiei ș.a.m.d.

Respectarea acestor condiții asigură caracterul științific al lucrării dumneavoastră.

În al doilea rând, o lucrare de licență / disertație trebuie să aibă și o dimensiune *empirică*. Mai direct spus, orice lucrare trebuie să conțină și o secțiune aplicată sau practică, în care autorul sau autoarea aplică teoriile și metodele alese unor fenomene, evenimente sau entități relevante pentru tema lucrării.

Secțiunea aplicată poate fi un studiu de caz, o analiză comparativă, descrierea unei stări de fapt, evaluarea unei intervenții sociale, un experiment social ș.a.m.d. Important rămâne ca ea să respecte niște norme metodologice de tipul celor detaliate mai jos.

Cum alegeți tema lucrării de licență / disertație

De alegerea unei teme potrivite depinde confortul dvs. pe parcursul perioadei de elaborare a lucrării de licență / disertație. Iată de ce merită să investiți puțin efort *înainte* de a lua o decizie finală în acest sens.

În general, e bine ca tema să vă fie apropiată cât de cât – fie că subiectul vă interesează direct, fie că ați intrat în contact cu el în alt mod (în timpul practicii, al activităților civice sau extrașcolare, prin familie sau cunoștințe etc.). Relativa familiaritate cu tema lucrării nu este absolut necesară, dar este avantajoasă, printre altele fiindcă vă poate ajuta la culegerea de date pentru partea aplicată a tezei.

Nu în ultimul rând, ar fi indicat ca, înainte de a lua decizia definitivă cu privire la subiectul lucrării, să citiți o lucrare sau două de introducere în tema avută în vedere. Vă puteți astfel lămuri dacă tema chiar merită, din perspectiva dumneavoastră, investiția de energie.

În plus, citind una-două lucrări generale puteți afla și dacă aveți acces la lucrările de specialitate, analizele, rapoartele necesare pentru subiectul tezei. O bibliografie accesibilă vă poate ușura substanțial efortul de elaborare.

Desigur, este recomandabil – sau chiar obligatoriu – să vă consultați asupra bibliografiei și cu profesorul coordonator.

Întrebarea de cercetare

Tema unei lucrări de licență / disertație este, de multe ori, formulată generic. Iată câteva exemple: „Impactul globalizării asupra fluxurilor comerciale”, „Politicile energetice în România”, „Leadership-ul în administrația publică”, „Dreptul la proprietate”.

Tocmai datorită formulării generale a temei, lucrarea dvs. trebuie să conțină și o secțiune *empirică* (sau *aplicată*). De aici decurge și una dintre principalele dificultăți cu care se confruntă autorii și autoarele lucrărilor de licență / disertație: cum să acopere în mod satisfăcător, printr-o secțiune aplicată, o temă generală.

Partea empirică sau practică a lucrării nu are cum să abordeze tema generală în totalitatea ei, dar poate să ofere o analiză a unei *subteme* mai concrete, care să ilustreze o dimensiune a temei mai largi. Secțiunea aplicată reprezintă, astfel, și principala contribuție originală a unei lucrări de licență / disertație.

Dimensiunea aplicată a temei investigate de o lucrare este denumită, de obicei, *întrebarea de cercetare*. Pentru fiecare temă generală ne putem imagina mai multe întrebări de cercetare concrete. De exemplu:

Temă	Posibile întrebări de cercetare
Impactul globalizării asupra economiei	<ul style="list-style-type: none"> • Cum influențează globalizarea o IMM din România a cărei activitate principală constă din exporturi de bunuri în China? • Care a fost impactul globalizării asupra migrației de creiere din România după 2000?
Politicile energetice în România	<ul style="list-style-type: none"> • Cum a evoluat în ultimul deceniu percepția consumatorilor casnici din România asupra economiei de energie? • Care sunt implicațiile sociale ale exploatării de gaze de șist în comuna C?
Leadership-ul în administrația publică	<ul style="list-style-type: none"> • Care este impactul leadership-ului din organizațiile administrației publice centrale asupra reformelor din sectoarele respective? • Cum influențează prezența unui lider carismatic relațiile de muncă din Agenția A?

- Dreptul la proprietate
- *Cum a interpretat Curtea Constituțională dreptul la proprietate în jurisprudența sa privind exproprierea?*
  - *Cum s-au mobilizat organizațiile civice pentru susținerea dreptului de proprietate în România anilor 90?*

Așa cum se vede din exemplele de mai sus, va fi mai ușor să răspundeți în secțiunea aplicată unei întrebării specifice de cercetare decât temei (foarte) generale.

Nu este întotdeauna nevoie ca întrebarea de cercetare să fie formulată *interogativ*. Uneori, ea poate fi formulată *dubitatif*: „Obiectivul analizei este de a stabili dacă leadership-ul în organizațiile administrației publice centrale are sau, dimpotrivă, nu are un impact major asupra reformei din sectoarele relevante.” În aceste cazuri, lucrarea de licență / disertație argumentează pentru una dintre cele două ipoteze enunțate.

De asemenea, în mod destul de frecvent, autorii sau autoarele preferă să formuleze întrebarea de cercetare *afirmativ*, ca pe o *teză a lucrării*. De exemplu: „În această lucrare voi argumenta că Jurisprudența Curții Constituționale privind exproprierea se dovedește confuză și inconsecventă.” În astfel de situații, lucrarea are ca obiectiv susținerea sau justificarea tezei respective.

Dar dacă, așa cum se vede din exemplele de mai sus, în cadrul unei teme pot fi alese nenumărate întrebări de cercetare, cum se poate alege *una anume*? Cum știm că am ales un subiect potrivit pentru analiza empirică? Iată câteva sugestii:

- *Literatura de specialitate vă poate sugera întrebări de cercetare interesante.* Dacă, odată ce ați ales tema principală a lucrării, parcurgeți câteva titluri introductive, veți găsi în mod sigur o varietate de întrebări de cercetare posibile.
- *Gândiți-vă la ce surse de date sau informații – la ce persoane, organizații, baze de date ș.a.m.d. – aveți acces pentru secțiunea aplicată a tezei.* Puteți alege întrebarea de cercetare și în funcție de oportunitățile concrete de a strânge date sau informații empirice.

De exemplu: Dacă lucrarea dvs. are ca temă principală „leadership-ul” și ați făcut practică într-o agenție publică sau o firmă, puteți studia leadership-ul în organizația respectivă. Vă puteți întreba: „Cum influențează un lider puternic relațiile de muncă din organizația O?”; „Care a fost impactul schimbării stilului de leadership asupra productivității în firma F?”

- *Discutați variantele de întrebări de cercetare cu coordonatorul sau coordonatoarea lucrării.* Aceștia vă pot oferi sugestii importante, atât cu privire la întrebare în sine, cât și privind metodele de analiză și sursele de date sau informații.
- *Puteți organiza o sesiune de brainstorming cu colegii, prietenii sau alte persoane apropiate pentru a depista una sau mai multe întrebări de cercetare interesante.*

Uneori, perspectivele venite din afară, de la persoane confruntate cu probleme cotidiene și care nu sunt încurcate de teorii și de modele didactice, vă pot ajuta să găsiți niște întrebări interesante.

Date și metode

Formularea unei întrebări de cercetare clare este importantă pentru că vă ajută să decideți de ce informații aveți nevoie pentru a îi răspunde în partea aplicată a lucrării. Cu cât întrebarea este mai concretă, mai precisă, cu atât vă va fi mai ușor să stabiliți necesarul de date. Vă puteți întreba: „*Ce anume trebuie să analizez sau să măsoar pentru a răspunde întrebării mele?*”

De exemplu, dacă întrebarea dvs. este „Cum influențează globalizarea o IMM din România a cărei activitate principală constă din exporturi de bunuri în China?”, puteți colecta date despre evoluția planului de afaceri al firmei, a cifrei de afaceri, a profiturilor, a gamei de produse exportate, a numărului și tipului de parteneri de afaceri ș.a.m.d.

Alternativ, dacă vă interesează nu efectele economice, ci cele sociale ale globalizării, puteți aduna date despre evoluția relațiilor la locul de muncă, a gradului de satisfacție a angajaților, frecvența și intensitatea conflictelor de muncă, evoluția comparativă a salariilor și a orelor de lucru ș.a.m.d.

Atunci când ne gândim la „date”, tindem să avem în vedere lucruri măsurabile sau cuantificabile. Nu este, însă, necesar ca datele să fie exprimate prin cifre, să aibă o formă numerică. Date adecvate ne pot oferi și opiniile unor persoane intervievate, un set de articole din presă sau de emisiuni televizate, cuvântările unor parlamentari, deciziile unor curți de judecată, obiceiurile unor persoane, niște acte normative, practicile dintr-o firmă – și multe altele.

Tipul de date folosite în lucrarea de licență / disertație – „cantitative” sau „calitative”, numerice sau de altă natură – este mai puțin important decât modul în care acestea sunt colectate și interpretate. Mai precis, este important ca datele să fie colectate și interpretate conform unor proceduri *sistematice* – clare și explicite (și, cum veți vedea, menționate ca atare în lucrare).

O *metodă* reprezintă un set de proceduri de colectare și interpretare a datelor. Avantajul selectării unei metode cunoscute este că aceasta vă oferă niște *operațiuni standard* de strângere și de interpretare a datelor de care aveți nevoie.

Iată câteva categorii generale de metode:

- *Metodele observaționale* sunt acelea prin care se observă și se înregistrează comportamentele (reacțiile ș.a.m.d.) unor subiecți. De exemplu, puteți observa – înregistrând acele „date” care sunt relevante pentru întrebarea dvs. de cercetare –

comportamentul angajaților dintr-o firmă, al studenților dintr-o clasă, al experților dintr-un panel, al judecătorilor dintr-un complet, al grupurilor de cetățeni care se întâlnesc la un miting, al unor copii care joacă un joc la computer. Puteți observa toate acestea fie participând chiar dvs. la activitățile respective, fie „de pe margine”, ca neparticipant. Calitatea dumneavoastră de observator poate fi cunoscută celorlalți, sau poate rămâne necunoscută.

În cazul metodelor observaționale, o condiție esențială de reușită este modul sistematic de înregistrare a datelor. Uneori, puteți stabili de la început ce comportamente sau reacții doriți să studiați (de exemplu, numărul, durata și frecvența discuțiilor dintre angajații unei firme, locul unde au loc aceste interacțiuni și intensitatea lor). Urmează apoi să vă notați fiecare dintre aceste detalii pe măsură ce le întâlniți.

Alteori, puteți să folosiți înregistrări audio sau video ale fenomenelor sau evenimentelor relevante, urmând să stabiliți mai târziu, după o primă analiză a înregistrărilor, exact care anume sunt datele care vă interesează. De pildă, puteți înregistra video tot ce se întâmplă în biroul unui serviciu public, urmând ca ulterior să definiți comportamentele relevante pentru dvs. și să le înregistrați sistematic.

- *Metodele interactive* numite de obicei „*anchete sociologice*” presupun o formă de „dialog” cu un interlocutor și înregistrarea opiniilor sau evaluărilor sale *subiective*. Interacțiunea în cauză poate fi directă (ca într-un interviu față-în-față, un chestionar aplicat telefonic), după cum poate fi indirectă (de exemplu, în cazul chestionarelor transmise prin poștă sau pe e-mail).

Datorită caracterului subiectiv al datelor obținute prin metodele interactive, precum și datorită relației asimetrice între cel care întreabă și cel care răspunde, metodele interacționale sunt supuse unor riscuri specifice. Cu toate acestea, ele oferă deseori singura cale de acces la informații despre opiniile, sentimentele și anumite tipuri de comportamente ale persoanelor sau grupurilor studiate.

Două dintre cele mai obișnuite instrumente de cercetare interactive sunt *chestionarul* și *interviul*. Puteți găsi informații suplimentare despre acestea – ca și despre alte tehnici folosite în științele socio-umane – consultând bibliografia de la finalul ghidului.

- *Studiul datelor documentare* are în vedere analiza unor „documente sociale” strânse sau colectate deja și disponibile într-o formă sau alta. Astfel de documente sociale pot fi, bunăoară, articole de presă, înregistrări filmate (de orice tip), minutele unor ședințe, deciziile unor curți de judecată, texte de legi sau alte hotărâri, opere literare, jurnale, obiecte de artă sau de uz comun, ambalajele unor produse – dar și textele unor interviuri deja luate de alți cercetători, rapoarte, studii ș.a.m.d.

Oricare dintre aceste tipuri de materiale pot genera date de interes pentru cineva care caută răspunsul la o întrebare de cercetare. De pildă, cineva care dorește să afle „*Cum a interpretat Curtea Constituțională dreptul la proprietate în jurisprudența sa privind exproprierea*” poate analiza decizii ale instanței respective; iar cineva care urmărește

să descopere „Cum influențează globalizarea o IMM din România a cărei activitate principală constă din exporturi de bunuri în China” poate studia documentele strategice ale firmei și minutele ședințelor consiliului de administrație.

Ca și în cazul altor metode, și în analiza datelor documentare este importantă nu doar sursa datelor, ci și modul sistematic în care datele sunt extrase și interpretate. Date suplimentare despre câteva tehnici specifice de cercetare – *analiza de conținut*, *analiza discursului* – pot fi găsite în bibliografia de la sfârșitul ghidului.

Am stabilit până acum că (a) mai întâi definiți o întrebare concretă de cercetare; apoi (b) datele sau informațiile de care aveți nevoie pentru a răspunde acestei întrebări; și, în cele din urmă, (c) metoda de culegere și interpretare a datelor (și instrumentul asociat metodei – interviul, chestionarul, analiza de conținut etc.). În realitate, relația dintre cei trei pași este mai complexă, mai puțin liniară ($a \rightarrow b \rightarrow c$), mai iterativă (adică vă întoarceți uneori pentru a regândi pașii anteriori). Astfel:

- Așa cum s-a precizat, este uneori bine să reveniți asupra întrebării de cercetare și în funcție de datele la care aveți acces. De exemplu, dacă nu aveți acces la fișele de evaluare a personalului dintr-o organizație, puteți să solicitați părerea membrilor organizației cu privire la procesul de evaluare. Dar va trebui probabil să reformulați întrebarea de cercetare dintr-una referitoare la structura procesului de evaluare într-una referitoare la *percepțiile* asupra acestui proces.
- Totodată, ce date veți putea strânge și interpreta depinde nu doar de întrebare, ci și de metodele disponibile și de tehnicile *fezabile* într-un caz anume. Uneori, din rațiuni de resurse (timp, bani) sau context (cine sunt subiecții studiului), nu veți avea acces la toate datele dorite. S-ar putea să fie nevoie să renunțați la anumite date pentru că o anumită tehnică nu este utilizabilă în mod practic (de ex., parlamentarii nu au timp să dea interviuri unor studenți, anumite date personale sunt protejate etc.). În aceste cazuri, stabiliți ce date anume studiați și în funcție de tehnicile sau instrumentele pe care le puteți folosi în mod realist.

Planificarea activității de elaborare a lucrării

Observațiile de mai sus sugerează că este o idee bună să stabiliți un buget de timp (și chiar financiar) pentru derularea efectivă a elaborării lucrării de licență / disertație, inclusiv a cercetării practice. Bugetul de timp ar trebui să țină cont cel puțin de următorii factori:

- Perioada necesară pentru a parcurge bibliografia specifică temei, a vă informa despre teoriile relevante în domeniu, despre posibilele întrebări de cercetare.¹

---

¹ Vezi, mai jos, secțiunea privind “Fișarea bibliografiei de specialitate”.

- Timpul necesar pentru consultarea metodologiei specifice și pentru elaborarea instrumentului de cercetare folosit în lucrare (a chestionarului, structurii de interviu, categoriilor analizei de conținut ș.a.m.d.).
- Perioada necesară pretestării sau pilotării instrumentului de cercetare pentru a elimina eventualele erori de proiectare (neclarități, confuzii etc.) și a corecta instrumentul.

Socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din târg: atunci când elaborați un instrument de analiză (un chestionar, un interviu semistructurat, un plan de focus grup etc.) concepeți întrebări sau categorii care, deși sunt clare pentru dvs., nu sunt clare pentru cei care trebuie să răspundă. De aceea, este esențial ca aceste instrumente să fie pretestate – fie cu persoane de tipul celor cu care urmează să interacționați, fie, măcar, cu persoane care nu cunosc proiectul de lucrare. Astfel, puteți îmbunătăți structura instrumentului, clarifica sau simplifica întrebări ș.a.m.d. Informații suplimentare găsiți în bibliografia din Anexa 1.

- Timpul alocat colectării și analizei datelor.
- Perioada de redactare efectivă a lucrării.

Desigur, aceste intervale de timp nu pot fi stabilite exact (și, în practică, ele oricum se suprapun parțial). Pe măsură ce avansați în proiectul dvs., veți deveni conștienți de noi constrângeri, sarcini, posibile întârzieri ș.a.m.d. Cu toate acestea, este bine să plecați de la un proiect de calendar de elaborare a lucrării. Acesta poate fi revizuit pe parcurs, pe măsură ce vă veți familiariza cu coordonatele lucrării dumneavoastră.

Elaborarea structurii lucrării

Lucrarea de licență și lucrarea de disertație trebuie să aibă o lungime de *minimum 25 pagini* în format standard (2000 semne / pag., inclusiv spații, adică cel puțin 8.000 cuvinte), exclusiv lista finală de lucrări citate. În funcție de natura temei, de domeniul lucrării și de uzanțele specifice, precum și de alte criterii relevante, cadrul didactic coordonator poate solicita un număr de pagini mai ridicat.

Secțiunea de față detaliază structura tipică a unei lucrări de licență / disertație. Nu toate lucrările trebuie să aibă întocmai structura descrisă mai jos. În funcție de tema lucrării, de domeniul acesteia, de secțiunea aplicată și de preferințele stilistice ale autorului sau autoarei, forma finală poate varia. Cu toate acestea, schema de bază a structurii trebuie respectată destul de strict.

Principalele patru secțiuni ale unei lucrări de licență sau disertație sunt:

- Introducerea
- Trecerea în revistă a literaturii de specialitate
- Secțiunea practică sau aplicată
- Concluziile

Segmentele enumerate mai sus pot, fiecare, cuprinde unul sau mai multe capitole. Fiecare dintre acestea din urmă pot consta într-un număr variabil de subsecțiuni.

Conținutul de bază al fiecăruia dintre cele patru segmente principale ale lucrării este descris mai jos.

Introducerea

Obiectivul principal al secțiunii introductive este acela de a familiariza cititorii cu tema și structura lucrării. Altfel spus, introducerea oferă un ghid de lectură pentru cititori, le creează acestora anumite așteptări. Ca atare, introducerea va conține cel puțin următoarele tipuri de informații:

- o prezentare succintă a temei generale a lucrării, inclusiv o justificare sumară (numită uneori și „argument”) a semnificației sau importanței acestei teme;

De exemplu: „În această lucrare voi discuta politicile energetice din România în decursul deceniului anterior, în special politicile publice care au vizat schimbarea comportamentului consumatorilor casnici. Această temă a devenit tot mai arzătoare în ultimii ani, nu doar din cauza interesului general

față de fenomenul încălzirii globale, ci și datorită strategiilor unor importanți actori regionali și globali, care au generat preocupări privind stabilitatea și chiar independența energetică a României și a unora dintre vecinii săi.”
[argumentul poate continua 1-2 paragrafe]

- o descriere scurtă a obiectivelor părții aplicative a lucrării;

De exemplu: „În secțiunea practică a tezei voi analiza în detaliu programul „XYZ”, derulat de Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice în perioada 2009-2012. Principalul obiectiv al acestui studiu de caz este identificarea barierelor în calea atingerii obiectivelor programului, în mod special a problemelor întâmpinate în procesul de implementare. În acest scop, am examinat principalele rapoarte de evaluare ale programului după încheierea sa, am realizat 14 interviuri cu persoane direct implicate în sau afectate de implementarea programului... etc.”

- o descriere a structurii lucrării: care sunt principalele secțiuni sau capitole și, pe scurt, ce se afirmă sau susține în acestea.

Trecerea în revistă a literaturii de specialitate

Secțiunea va prezenta principalele perspective și teorii din așa-numita „literatură de specialitate” relevante pentru tema generală a lucrării și, în mod special, pentru întrebarea sau teza din secțiunea aplicată. Termenul „literatură de specialitate” se referă în primul rând la cărți și articole de cercetare, rapoartele și studiile unor experți, evaluările unor programe sau politici etc.

În această secțiune a lucrării:

- veți identifica și descrie, mai mult sau mai puțin pe scurt, principalele abordări teoretice relevante pentru tema aleasă;
- veți defini conceptele relevante;
- veți identifica, *eventual*, câteva puncte importate de controversă printre specialiști cu privire la tema lucrării sau la teza pe care o susțineți;
- *acolo unde este cazul*, veți semnală sau analiza pe scurt tendințe globale sau locale relevante;
- veți pune în context, deseori cu date și cifre citate din literatura de specialitate (inclusiv din rapoarte sau statistici „oficiale”), întrebarea de cercetare sau teza din secțiunea aplicată.

Mai ales în cazul unei lucrări de licență sau disertație, trecerea în revistă a literaturii de specialitate poate reprezenta un segment destul de extins din total. Ca student(ă), va trebui să demonstrați că înțelegeți principalele dimensiuni sau problematice ale temei alese, că folosiți conceptele de bază în mod adecvat, că puteți distinge între perspectivele teoretice principale

și cele periferice, că asociați în mod corect anumite teorii unor perspective anume și nu altora ș.a.m.d.

În general, informațiile despre „starea actuală” a unui domeniu sau subiect de investigație sunt disponibile în volume introductive, enciclopedii de specialitate dedicate subiectului, ori în manuale destinate studenților din învățământului superior. Este bine să începeți explorarea temei dvs. cu măcar 2-3 astfel de cărți sau compendii, care vă vor ajuta apoi la orientarea prin domeniu sau temă.

Secțiunea practică (empirică)

Această secțiune reprezintă principala dvs. contribuție la cunoașterea temei pe care ați ales să o dezvoltați în lucrare. În funcție de dimensiuni și de complexitate, secțiunea poate cuprinde mai multe capitole sau unul singur (în cazul din urmă, de obicei cu mai multe subsecțiuni).

În partea practică sau aplicată a lucrării:

- veți formula în mod explicit întrebarea de cercetare a lucrării (fie ca întrebare propriu-zisă [formă interogativă], fie ca o teză pe care lucrarea o susține [în formă afirmativă]);
- veți explica care sunt datele empirice pe care le utilizați (și, eventual, colectați) pentru a răspunde întrebării (respectiv, pentru a susține teza lucrării);
- veți descrie pe scurt metoda aleasă pentru colectarea și analiza datelor (de ex., ancheta sociologică) și tehnica sau instrumentul ales (de ex., interviul semistructurat);
- veți justifica relevanța metodei și a instrumentului pentru întrebarea de cercetare (sau teza) din partea aplicată;

De exemplu: Dacă în lucrarea dvs. despre interpretarea dreptului la proprietate în jurisprudența Curții Constituționale privind exproprierile folosiți o analiză de conținut a deciziilor acestei instanțe din ultimii 10 ani, se recomandă să precizați explicit de ce analiza de conținut reprezintă tehnica relevantă, precum și de ce ați ales acest interval de timp și nu altul.

- veți preciza succint, *eventual*, limitele metodei și/sau ale instrumentului în raport cu obiectivele secțiunii aplicate a lucrării;

De exemplu: În lucrarea dvs. despre interpretarea dreptului la proprietate în jurisprudența Curții Constituționale privind exproprierile puteți aminti faptul că spețele analizate (cele privind exproprierile) nu reprezintă decât o parte a jurisprudenței privind dreptul la proprietate și că totalitatea acestei jurisprudențe ar arunca o lumină mai clară asupra conceptului de „drept la proprietate”.

- veți prezenta și analiza datele obținute în raport cu obiectivele studiului aplicat, precizând în ce măsură ele susțin sau nu teza lucrării;

Mai ales în situația în care datele sunt cantitative, ele pot fi prezentate sub formă de tabele, figuri, grafice – și orice altă reprezentare intuitivă (și adecvată pentru tipul de date ales).

- veți face sugestii, *eventual*, cu privire la modul în care studiul dvs. poate fi extins pe viitor.

Concluziile

Ultimul capitol al lucrării reprezintă un sumar al celor mai semnificative idei susținute și al principalelor rezultate obținute în lucrare. Ca atare, concluziile repetă, într-o manieră rezumativă, afirmațiile cele mai puternice de pe parcursul lucrării.

În „Concluzii”, veți pune în evidență din nou:

- importanța temei generale a lucrării;
- importanța tezei susținute de lucrare (sau a întrebării de cercetare căreia i s-a răspuns prin lucrare);
- un rezumat al principalelor argumente și demonstrații susținute în lucrare;
- *acolo unde este cazul*, câteva recomandări pentru o categorie sau alta de actori relevanți (de exemplu, pentru decidenți, analiștii de politici publice etc.);
- *eventual*, implicațiile mai generale ale rezultatelor analizei proprii pentru perspectivele teoretice asupra temei lucrării.

„Concluziile” sunt urmate de o secțiune specială de „Bibliografie”, denumită uneori și „Lucrări citate” sau „Referințe bibliografice”. Cu privire la conținutul acesteia, vezi secțiunea privind citarea de mai jos, precum și Anexele 2 și 3.

Structura generică a unei lucrări de licență / disertație descrisă mai sus poate fi – și trebuie – adaptată specificului tematic și stilului fiecărei lucrări.

Redactarea lucrării

Redactarea lucrării reprezintă rareori un proces fluent și cursiv. Este normal să începeți elaborarea cu anumite idei în minte despre cum va arăta lucrarea și, pe parcursul investigațiilor dvs., să vă modificați perspectivele și planurile. De asemenea, este firesc ca, până la stabilirea formei finale, să reveniți asupra unor fragmente, să înlocuiți și să adăugați pasaje, să schimbați ordinea unor subsecțiuni ș.a.m.d.

Ca regulă generală, se recomandă să începeți lucrarea cu secțiunea de trecere în revistă a literaturii de specialitate. Literatura de specialitate vă oferă fundalul conceptual și teoretic pentru analiză, deci este normal să acoperiți această parte mai întâi.

După ce ați trecut în revistă a literatura de specialitate relevantă pentru temă puteți aborda secțiunea aplicată – lăsând pentru final introducerea și concluziile. Cum s-a precizat mai sus, introducerea și concluziile dau seama de structura și de principalele argumente ale lucrării, deci nu pot fi completate decât după ce restul lucrării a fost finalizat.

Redactarea lucrării implică o serie de activități dincolo de scrierea propriu-zisă a textului. Câteva dintre ele sunt discutate pe scurt în subsecțiunile de mai jos.

Fișarea bibliografiei de specialitate

Redactarea lucrării presupune, aproape inevitabil, folosirea unor materiale – fragmente de text, idei preluate ca atare sau parafrazate, date – din literatura de specialitate. De aceea este recomandabil ca, pe măsură ce parcurgeți bibliografia, să elaborați fișe ale lucrărilor consultate. Fișele constau din conspecte ale unor idei importante și din adnotări personale, putând fi utilizate ulterior pentru citarea de text, idei și date.

În mare, există două sisteme principale de fișare a bibliografiei: (a) se fișează separat fiecare titlu consultat; sau (b) fișarea tematică – pe teme și subteme. În cel de-al doilea caz, mai multe titluri sunt grupate sub aceeași temă. Totodată, puteți crea fișe separate pentru date (sau pentru surse de date) utile.

Sursele disponibile în format electronic (ca fișiere cu text de aproape orice tip) pot fi, de asemenea, tag-uite și grupate cu ajutorul unor utilitare software gratuite (precum <http://tabbles.net/>). O astfel de procedură vă ajută să identificați imediat, în bibliografia consultată, anumite cuvinte cheie, sintagme, adnotări personale etc.

Există cel puțin două precauții speciale pe care trebuie să le aveți în vedere la fișare.

Mai întâi, asigurați-vă că identificați corect ideile și textele care aparțin autorilor fișăți și, respectiv, pe cele care vă aparțin dumneavoastră. Este esențial să evitați plagiatul involuntar.²

În al doilea rând, fișarea poate fi extrem de costisitoare ca timp (există tentația de a compila fișe elaborate, cu citate lungi). Fișăți doar ce considerați că este direct necesar pentru lucrare – materialele electronice și cărțile cu index pot fi consultate cu ușurință și în absența unor fișe de lectură.

Alegerea, utilizarea și citarea surselor

Sursa principală de perspective teoretice și de idei pentru lucrarea dvs. rămâne literatura de specialitate *tradițională*, adică cea compusă din cărți și articole de cercetare, rapoartele și studiile unor experți, evaluările unor programe sau politici și așa mai departe. Nu toată literatura de specialitate are valoare egală și, în principiu, ar trebui să alegeți o bibliografie cât mai recentă și să limitați utilizarea unor titluri periferice sau controversate.

În al doilea rând, tot mai multe tipuri de resurse, mai ales cele online, pot fi folosite ca surse de idei și date. Aceasta nu înseamnă, însă, că orice „se găsește pe net” reprezintă o sursă acceptabilă pentru o lucrare de licență / disertație. Există resurse online mai sigure (cărți, articole științifice, rapoartele și analizele unor organizații cunoscute) și resurse mai puțin sigure (bloguri, enciclopedii online precum Wikipedia ș.a.m.d.). În același timp, există numeroase bloguri de specialitate sau enciclopedii online a căror calitate științifică este indubitabilă.

Ca atare, este esențial să validați cu coordonatorul sau coordonatoarea lucrării dvs. cel puțin o parte dintre sursele folosite în lucrare, pentru a evita utilizarea unor materiale inadecvate.

Ce se citează?

Într-o lucrare de licență / disertație se citează *toate* sursele utilizate direct în elaborarea lucrării – fie că ați desprins din acestea text, sau doar idei ori date.

- Atunci când un fragment de **text** este preluat direct, el trebuie plasat între ghilimele și *anunțat* printr-o citare (vezi mai jos tipurile de citare);
- Atunci când sunt preluate **idei** ale unuia sau ale mai multor autori, chiar dacă aceste idei sunt reformulate sau parafrazate (exprimate „cu cuvintele dvs.”), ele trebuie marcate ca aparținând autorului sau autorilor respectivi prin citarea sursei; în aceste cazuri, nu se mai folosesc ghilimelele, ci se semnalează doar sursa;
- În fine, atunci când preluați **date**, indiferent de unde anume (cărți sau articole, statistici oficiale, ziare ș.a.m.d.), sursa datelor trebuie indicată explicit.

---

² Vezi și secțiunea despre plagiat, mai jos.

Pot fi preluate fără citare doar acele concepte sau idei care sunt considerate binecunoscute („idei comune”) în domeniul lucrării sau în general. De pildă, nu este nevoie să citați date precum „Populația Pământului a depășit 7 miliarde de oameni”; concepte ca „factorii de producție” sau „produsul intern brut”; definiția tradițională a „jurisprudenței”, „legislativului” sau „administrației locale” ș.a.m.d.

Pe de altă parte, atunci când un concept, chiar și obișnuit, are definiții diverse și controversate (bunăoară, conceptul de „politici publice”), dacă folosiți o definiție anume sau dacă discutați mai multe definiții în paralel trebuie să le indicați și sursele.

Cum se citează?

Sursele se indică în două locuri:

- În apropierea textului, ideilor sau datelor preluate – fie în textul propriu-zis al lucrării (între paranteze), fie într-o notă de subsol;
- În secțiunea finală de „Bibliografie” (care se poate numi și „Lucrări citate” sau „Referințe bibliografice”).

De obicei, *nu* se introduc în secțiunea finală de bibliografie lucrări din literatura de specialitate pe care le-ați consultat dar nu le-ați citat în text.

Există două tipuri principale de sisteme de citare, menționate și mai sus: citarea „în text” (între paranteze) și citarea „la subsol” (în note). În Anexele 2 și 3 ale acestui ghid sunt detaliate cele mai cunoscute modele de acest tip.³ (În ambele tipuri de sisteme de citare se folosește și secțiunea finală de „bibliografie” sau „lucrări citate”).

Citarea în text, respectiv, la subsol este specifică anumitor discipline și mai puțin specifică altora. *Așadar, consultați-vă cu coordonatorul sau coordonatoarea lucrării dvs. pentru a stabili de comun acord sistemul de citare pe care urmează să îl folosiți.*

Rețineți că, indiferent de sistemul de citare ales, el trebuie păstrat și folosit consecvent pe tot parcursul lucrării.

Faptul că ați ales să folosiți sistemul de citare în text nu înseamnă că nu puteți folosi notele de subsol – ci doar că acestea nu mai pot fi utilizate special pentru citări, ci doar pentru a adăuga informații suplimentare care nu-și găsesc locul în corpul principal al lucrării.

Cum se citează fragmente mari de text?

Este o practică des întâlnită ca, atunci când fragmentele preluate întocmai depășesc 3 rânduri, ele să fie citate într-un *paragraf separat*, cu un *aliniaț dublu* față de restul textului și cu un *corp*

³ În cadrul fiecărei categorii există actualmente câteva modele ușor diferite de citare, dar diferențele nu sunt foarte importante.

de literă distinct (de ex., dacă lucrarea e scrisă cu litere de 12, textul citat va fi scris cu corp de 10). În aceste cazuri, nu se mai folosesc ghilimelele pentru a marca preluarea exactă a textului.

Cum se citează un autor atunci când citatul său este preluat din alt autor?

Adică: cum o citez pe Ionescu dacă am găsit citatul respectiv în lucrarea lui Popescu? De obicei, se citează numele autorului textului, urmat de termenul scris cu litere cursive *apud* (după cuvântul latinesc care se traduce aproximativ „prin intermediul lui”), urmat de sursa în care ați găsit citatul.

*De exemplu (metodă de citare „în text”): „[text citat]” (Ionescu *apud* Popescu, 1999, p. 33).*

Cât de mult se poate cita într-o lucrare de licență / disertație?

Nu există o convenție clară cu privire la procentul dintr-o lucrare care poate fi constituit din citări. Iată, însă, câteva observații relevante în acest sens:

- Este firesc ca secțiunea de trecere în revistă a literaturii de specialitate să conțină citări sau referințe numeroase. În această secțiune, autorul sau autoarea trebuie să arate că are o cunoaștere adecvată a domeniului – a ceea ce au susținut alți autori sau școli de gândire, a teoriilor și studiilor elaborate de specialiști etc. Ca atare, aici se compilează de obicei ideile altora și citatele sunt frecvente.
- În secțiunea menționată nu este însă nevoie – și nici recomandat – să citați exclusiv sau foarte frecvent text *în bloc*. Trebuie să arătați și că puteți combina, reformula sau analiza critic ideile altor persoane. În consecință, este preferabil să faceți referiri la idei sau teorii (și) în formularea proprie.
- În partea aplicată a lucrării este de așteptat ca analiza principală să vă aparțină. Ca atare, deși puteți cita ori de câte ori este necesar, trebuie să demonstrați și caracterul original al secțiunii.

Plagiatul – și cum vă păziți de el

Plagiatul reprezintă un subiect atât de important în procesul de elaborare a unei lucrări (de orice fel, nu doar de licență / disertație), încât merită o subsecțiune separată. Înainte de a defini și explica conceptul de plagiat, se cere insistat asupra faptului că există o regulă simplă și eficace de a îl evita: *citați sistematic orice fragment (cât de mic) de text, orice idee și orice date preluate din altă parte*. Nu e nevoie de mai mult de-atât pentru a evita acuzele de plagiat!

Plagiatul reprezintă preluarea unui fragment de text, a unor idei și/sau a unor date aparținând altor persoane și prezentarea lor, implicită sau explicită, ca aparținând autorului sau autoarei care le-a preluat. De obicei, plagiatul este definit ca o formă de „furt intelectual” – numai că ceea ce se fură nu este un obiect fizic, ci un „intangibil”.

Ca atare, plagiatul reprezintă o încălcare etică gravă – în special în medii care depind de scrierea de text (cum ar fi învățământul, știința, jurnalismul, literatura).

Rareori se spune explicit într-un articol sau o lucrare că un fragment, idee sau niște date preluate din altă parte aparțin persoanei care le-a preluat. De obicei, această „luare în proprietate” este implicită – prin numele pus lângă titlul articolului sau al lucrării și prin nementionarea explicită a autorului real. Această pretenție implicită că autorul lucrării este și autorul textului (ideilor, datelor) preluate constituie forma *tipică* de plagiat.

Plagiatul poate fi comis atât în mod deliberat, voit, cât și în mod *involuntar*. Se plagiază involuntar din neatenție sau grabă, din cauza necunoașterii conceptului de plagiat, din proaste obiceiuri de fișare (de pildă, pe fișă nu se notează că textul este copiat cuvânt cu cuvânt din sursă și apoi este preluat ca o idee proprie) și din alte motive.

Deoarece, în practică, este aproape imposibil de demonstrat că un plagiat este involuntar, sancțiunile pentru plagiatul voit și cel nedeliberat sunt, în general, identice.

Ce anume se poate plagia?

Întrebarea este echivalentă cu: „ce anume trebuie citat într-o lucrare”? Răspunsul este că, practic, *orice*: cărți, reviste / articole de specialitate sau de largă audiență, ziare, pagini de web (inclusiv postări scurte de pe Facebook sau din forumului), prezentări de tip Powerpoint, cuvântări și alte înregistrări audio, seturi de date, lucrările colegilor – *inclusiv compilații sau combinări de text din mai multe surse sau de la mai mulți autori*. Toate aceste tipuri de surse trebuie citate.⁴

Formatarea lucrării

O lucrare de licență / disertație trebuie să aibă un format coerent, aplicat cu consecvență de la început până la final. Iată câteva reguli de care trebuie să țineți seama în formatarea lucrării:

- Folosiți un singur corp de literă standard pe tot parcursul textului principal – de preferință Times New Roman sau Arial 12. (Eventual, puteți alege un corp de literă diferit, dar întotdeauna același, doar pentru titlurile de capitole și subsecțiuni.)
- Spațiați rândurile astfel încât textul să fie ușor de citit – de preferință la 1,5 rânduri distanță.
- Aliniați marginea dreaptă a textului (astfel încât rândurile de text să aibă o lungime egală).
- Păstrați în dreapta și în stânga textului margini destul de generoase (cel puțin 2,5cm), astfel încât coordonatorii și alți cititori să poată face observații scrise pe textul tipărit (și să puteți lega lucrarea).

---

⁴ Puteți afla mai multe despre plagiat aici: <http://www.spidd.ro/etica/plagiat.pdf>

- Începeți fiecare capitol pe o pagină nouă.
- Segmentați capitolele în subsecțiuni.
- Numerotați capitolele și subsecțiunile în mod consecvent (de ex.: 1, 1.1, 1.1.1 > 2, 2.1, 2.1.1 ș.a.m.d.). Eventual, folosiți dimensiuni de literă diferite pentru titlurile de capitole și subsecțiuni (e.g., 14 pentru capitole, 12 pentru subsecțiuni) și îngroșați-le. Spațiați adecvat aceste titluri (de exemplu, cu un rând liber înainte).
- De asemenea, numerotați și folosiți un format consecvent pentru tabele, grafice și alte figuri.
- Amplasați, la începutul lucrării, o pagină de cuprins.
- Păstrați formatul obligatoriu al paginii titlu (pagina de gardă) și al primei pagini a lucrării – vezi Anexele 4 și 5 mai jos.
- Nu abuzați de marcajele de scoatere în evidență (litere cursive, îngroșate, sublinieri). Folosiți-le doar pentru a evidenția lucruri cu adevărat importante; și nu le combinați (de ex., nu se folosesc caractere simultan cursive și groase, sau cursive și subliniate).
- Dacă citați fragmente de text mai lungi de 3 rânduri, formatați citatele în cauză ca paragrafe separate, cu aliniat dublu și dimensiune redusă a literei (vezi mai sus).
- Nu uitați să numerotați paginile documentului (de preferință, începând de la prima pagină din textul principal al lucrării).
- Definiți limba textului ca română (sau limba în care lucrarea este scrisă).
- Dacă textul este redactat în română, folosiți diacritice. Indiferent de limba de redactare, este recomandabil să folosiți opțiunile de corectare ortografică disponibile în anumite programe de procesare a textului.

Nota bene! Este posibil ca uneori să preluați fragmente de text din documente electronice – cărți, articole, website-uri ș.a.m.d. Pe lângă citarea (obligatorie) a sursei și folosirea ghilimelelor, trebuie să aveți grijă și la reformatarea textului preluat, astfel încât el să fie similar cu restul lucrării. (În anumite editoare de text, precum MS Word sau OpenOffice / LibreOffice, prin opțiunea *Paste special* > *Paste as unformatted text* puteți șterge automat, la copiere, formatarea originală a textului preluat.)

Dincolo de astfel de reguli și detalii, este important ca lucrarea dvs. să fie plăcută la citit și ușor de parcurs. Acordați o atenție specială corectitudinii gramaticale; folosiți propoziții și fraze directe și clare; nu repetați idei sau argumente acolo unde nu este necesar; nu abuzați de metafore, epitețe și alte figuri de stil rezervate, de obicei, comunicării subiective.

În același timp, este normal ca într-o lucrare să vă exprimați propriile opinii. Faceți-o atunci când considerați potrivit, asumați-vă punctele personale de vedere și identificați-le ca atare, dar argumentați-le și încadrați-le în dezbaterile și controversele pe marginea temelor urmărite în lucrare.

Susținerea lucrării

Lucrarea de licență / disertație trebuie susținută public. Susținerea reprezintă o prezentare succintă, înaintea unei comisii de cadre didactice și a unor colegi/e, a:

- structurii lucrării;
- rezumatului și argumentelor principale ale lucrării (a tezei acesteia), inclusiv a câtorva perspective teoretice și concepte relevante pentru temă;
- studiului aplicat și rezultatelor sale;
- concluziilor (și eventual recomandărilor) lucrării.

O prezentare video (de tip Powerpoint, cu diapozitive) vă poate ajuta atât să vă orientați mai bine pe parcursul prezentării, cât și să comunicați mai ușor cu auditoriul. Țineți cont de următoarele recomandări privind prezentările video:

- Organizați prezentarea în funcție de structura lucrării – pe capitole și, eventual, pe subsecțiunile cele mai importante.
- Nu folosiți mai mult de 12-15 diapozitive cu text (și, eventual, alte câteva cu tabele, figuri, imagini – unde este cazul).
- Nu folosiți fundaluri ornamentate sau foarte colorate pentru diapozitive – acestea îngreunează vizualizarea textului.
- Nu puneți mult text pe diapozitive – doar ideile cele mai importante, într-o formă simplă, chiar prescurtată (daca auditoriul citește un text extins de pe diapozitiv, nu vă mai urmărește pe dvs.).
- Nu citiți direct de pe diapozitiv – vă puteți orienta după ideile notate acolo, dar comunicarea orală trebuie să fie mai bogată și să se adreseze direct celor care vă ascultă.
- Așadar, priviți către auditoriu, nu către proiecția diapozitivelor.

Succes!

Anexa 1: Lucrări privind metodologia științelor socio-umane

În lucrările de mai jos puteți găsi informații privind o varietate de metode și instrumente de cercetare în științele socio-umane, precum și informații mai generale despre cercetarea științifică și despre redactarea lucrărilor științifice.

Chelcea, S. *Cum să redactăm o lucrare de diplomă, o teză de doctorat, un articol științific în domeniul științelor socioumane*. București: Comunicare.ro, 2007.

Cerkez, M. *Evaluarea programelor și politicilor publice: teorii, metode și practici*. Iași: Polirom, 2009.

David, D. *Metodologia cercetării clinice: fundamente*. Iași: Polirom, 2006.

de Singly, F., A. Blanchet, A. Gotman, J.-C. Kaufmann, *Ancheta și metodele ei: chestionarul, interviul de producere a datelor, interviul comprehensiv*. Iași: Polirom, 2000.

Eco, U. *Cum se face o teză de licență*. Iași: Polirom, 2006.

King, R.F. *Strategia cercetării: treisprezece cursuri despre elementele științelor sociale*. Iași: Polirom, 2005.

King, G., S. Verba, R. Keohane. *Fundamentele cercetării sociale*. Iași: Polirom, 2001.

Krueger, R.A., M.A. Casey. *Metoda focus grup: ghid practic pentru cercetarea aplicată*. Iași: Polirom, 2005.

Moscovici, S., F. Buschini. *Metodologia științelor socioumane*. Iași: Polirom: 2007.

Rotariu, T. (coord.). *Metode statistice aplicate în științele sociale*. Iași: Polirom, 2000.

Silverman, D. *Interpretarea datelor calitative: metode de analiză a comunicării, textului și interacțiunii*. Iași: Polirom, 2004.

Vlăsceanu, L. *Introducere în metodologia cercetării sociologice*. Iași: Polirom, 2013.

Anexa 2. Normele de citare în text

Tabelul de mai jos vă oferă un ghid exemplificativ de citare a surselor conform modelului „în text”. Tabelul conține și normele de citare pentru secțiunea finală a lucrării („Referințe bibliografice”).

Modelul folosește normele APA, *Publication Manual of the American Psychological Association*, 2001.⁵

Tipul sursei	Citarea la final, în secțiunea „Referințe bibliografice”, în ordine alfabetică	Citarea în text, între paranteze
Carte cu unic autor	Burkitt, I. (1991). <i>Social selves: Theories of the social formation of personality</i> . London: Sage.	(Burkitt, 1991, p. 14)
Carte cu mai mulți autori	Burns, A., & Levy, R. (1992). <i>Clinical diversity in late onset Alzheimer's disease</i> . Oxford: Oxford University Press.	(Burns & Levy, 1992, pp. 21-2)
Carte coordonată (volum colectiv)	O'Leary, K.D. (coord.). (1987). <i>Assessment of marital discord: An integration for research and clinical practice</i> . Hillsdale, NJ: Erlbaum.	(O'Leary, 1987, pp. 39-40)
Articol dintr-o carte coordonată (volum colectiv)	Baker, F.M., & Lightfoot, O.B. (1993). Psychiatric care of ethnic elders. În A.C. Gaw (coord.), <i>Culture, ethnicity, and mental illness</i> . Washington: American Psychiatric Press.	(Baker & Lightfoot, 1993)
Articol dintr-o revistă științifică	Kliewer, W., & Sandler, I.N. (1993). Social competence and coping among children of divorce. <i>American Journal of Orthopsychiatry</i> , 63, pp. 432-440.	(Kliewer & Sandler, 1993, p. 568)
Articol de ziar sau revistă de interes general	“Dozens of deaths linked to new potent grade of heroin. (1993, 19 iulie). <i>The New York Times</i> , p. B5.	(“Dozens of deaths,” 1993)
Articol de pe un website (incl. ziare, reviste)	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice. (2014). <i>Strategia pentru consolidarea administrației publice 2014-2020</i> . Accesat pe data de 26 noiembrie 2014 la: http://www.mdrap.ro/userfiles/strategie_adm_publica.pdf	(Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, 2014, p. 33)
Document oficial (normă juridică etc.)	Legea nr. 1/2011 a educației naționale, actualizată. În Monitorul Oficial nr. 18, 10 ianuarie 2011.	(Legea 1/2011, art. 33(1))

⁵ Ghidul din care au fost adaptate exemplele de mai jos poate fi consultat aici: http://www.libs.uga.edu/staff/example%20dossier%20-%20html/jones_apastyle.htm

Anexa 3. Normele de citare la subsol

Tabelul de mai jos vă oferă un ghid exemplificativ de citare a surselor conform modelului „la subsol”. Tabelul conține și normele de citare pentru secțiunea finală a lucrării („Bibliografie”).

Modelul folosește normele *Chicago Manual of Style* (2003).⁶

Tipul sursei	Citarea la final, în secțiunea „Bibliografie”, în ordine alfabetică	Citarea în nota de subsol
Carte cu unic autor	Holmlund, Chris. <i>Impossible Bodies: Femininity and Masculinity at the Movies</i> . New York: Routledge, 2002.	² Chris Holmlund, <i>Impossible Bodies: Femininity and Masculinity at the Movies</i> (New York: Routledge, 2002), p. 159.
Carte cu mai mulți autori	Craton, M. și G. Saunders. <i>Islanders in the Stream: A History of the Bahamian People</i> . Athens: University of Georgia Press, 1992.	¹ Michael Craton și Gail Saunders, <i>Islanders in the Stream: A History of the Bahamian People</i> (Athens: University of Georgia Press, 1992), p. 24.
Carte coordonată (volum colectiv)	O’Leary, Daniel, coord. <i>Assessment of marital discord: An integration for research and clinical practice</i> . Hillsdale, NJ: Erlbaum, 1987.	⁶ Daniel O’Leary, coord., <i>Assessment of marital discord: An integration for research and clinical practice</i> (Hillsdale, NJ: Erlbaum, 1987).
Articol dintr-o carte coordonată (volum colectiv)	Reppen, Konrad. “What is a Religious War?”, în <i>Politics and Society in Reformation Europe</i> , coordonat de E.I. Kouri și Tom Scott, pp. 311-328. London: Macmillan, 1987.	³ Konrad Reppen, “What is a ‘Religious War’?”, în <i>Politics and Society in Reformation Europe</i> , coord. de E.I. Kouri și Tom Scott (London: Macmillan, 1987), p. 324.
Articol dintr-o revistă științifică	Herring, Gina. “The Beguiled: Misogynist Myth or Feminist Fable?”, <i>Literature Film Quarterly</i> 26.3 (1998), pp. 214-219.	¹ Gina Herring, “The Beguiled: Misogynist Myth or Feminist Fable?”, <i>Literature Film Quarterly</i> 26.3 (1998), p. 216.
Articol de ziar sau revistă de interes general (fără autor)	<i>The Economist</i> , “Gun Injuries Take Financial Toll on Hospitals,” 24 februarie 1994.	¹ <i>Economist</i> , “Gun Injuries Take Financial Toll on Hospitals,” 24 februarie 1994, p. 12.
Articol de pe un website (incl. ziare, reviste)	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, <i>Strategia pentru consolidarea administrației publice 2014-2020</i> , accesat pe data de 26 noiembrie 2014, http://www.mdrap.ro/userfiles/strategie_adm_publica.pdf	¹⁶ Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, <i>Strategia pentru consolidarea administrației publice 2014-2020</i> , http://www.mdrap.ro/userfiles/strategie_adm_publica.pdf
Document oficial (normă juridică etc.)	Legea nr. 1/2011 a educației naționale, actualizată, Monitorul Oficial nr. 18, 10 ianuarie 2011.	⁹ Legea nr. 1/2011 a educației naționale, actualizată, Monitorul Oficial nr. 18, 10 ianuarie 2011, art. 33(1).

Nota bene! În cazul citării la subsol, se trec datele complete de identificare a unei surse (ca în coloana a treia) *numai la prima citare*. La citări ulterioare ale aceleiași surse, se trece doar o variantă prescurtată a informațiilor respective, după cum urmează:

⁶ Ghidul din care au fost adaptate exemplele de mai jos poate fi consultat aici: http://www.awc.metu.edu.tr/handouts/Chicago_Manual_of_Style_Citation_Guide.pdf

- **la prima citare:** Gina Herring, "The Beguiled: Misogynist Myth or Feminist Fable?", *Literature Film Quarterly* 26.3 (1998), p. 216.
- **la citări ulterioare:** Herring, "The Beguiled", p. 221 [adică: numele de familie al autoarei, titlul scurt al sursei (fără subtitluri), pagina citată].
- **dacă cele două citări sunt consecutive** (i.e., nu există o altă citare intermediară): Herring, *op. cit.*, p. 221.

Anexa 4. Modelul copertei lucrării de licență / disertație

UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
FACULTATEA DE ADMINISTRAȚIE ȘI AFACERI
SPECIALIZAREA .....

**LUCRARE DE LICENȚĂ /
DISERTAȚIE**

COORDONATOR ȘTIINȚIFIC

[titlu didactic și științific] .....

ABSOLVENT(Ă),

.....

BUCUREȘTI

2014

Anexa 5. Modelul primei pagini a lucrării de licență / disertație

UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
FACULTATEA DE ADMINISTRAȚIE ȘI AFACERI
SPECIALIZAREA .....

(titlul și subtitlul lucrării)

Disciplina: .....

COORDONATOR ȘTIINȚIFIC

[titlu didactic și științific] .....

ABSOLVENT(Ă),

.....

BUCUREȘTI

2014